

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUKSEN VESIENHOIDON YHTEISTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika **12.11.2024 klo 12.00–15.00**

Paikka Jyväskylän pääkirjaston Wolmarinsali, Vapaudenkatu 39–41, Jyväskylä ja Microsoft Teams -etämahdollisuus

Läsnä Liite 1

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Keski-Suomen ELY-keskuksen johtaja, yhteistyöryhmän puheenjohtaja Mika Oraluoma avasi kokouksen klo 12:00. Todettiin, että edellisen kokouksen (13.6.2024) pöytäkirja oli käynyt kommenttikierroksella. Korjattu versio hyväksyttiin ja on jatkossa ladattuna Keski-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla.

Alustuksen lopuksi Mika Oraluoma puhui tulevasta hallinnon uudistuksen vaikutuksesta vesienhoitoon. Esityksessä todettiin hallinnon uudistusten astuvan voimaan 1.1.2026. Tämä tarkoittaa karkeasti sitä, että ELY-keskukset ja lupavirastot lakkaavat olemasta ja tilalle syntyy yhdistetty lupa- ja valvontavirasto sekä alueellisia elinvoimakeskuksia. Uudistukset perustuvat hallitusohjelmaan sekä vielä vahvistamattomaan lainsäädäntöön. Käytännössä kuitenkin vesienhoitotehtävien vastualueet ja organisaatiot tulisivat muuttumaan.

Lupa- ja valvontavirasto tulisi tämänhetkisen tiedon mukaisesti edistämään valtakunnallisesti vesienhoidon suunnittelua (vesienhoitosuunnitelmat, toimenpideohjelmat). Lupa- ja valvontavirasto olisi valtakunnallinen toimija. Keski-Suomi kuuluisi tämän hetken suunnitelmien mukaan lupa- ja valvontaviraston Itä-Suomen alueeseen. Elinvoimakeskukset tulisivat edistämään toimialueillaan vesienhoidon toimenpiteiden toteutumista (esim. YM avustuspäätökset). Elinvoimakeskukset olisivat alueellisia toimijoita. Keski-Suomi kuuluisi osaksi Etelä-Suomen elinvoimakeskusta.

2 Vesienhoidon ajankohtaiset asiat (mm. keskeiset kysymykset -kuulemispalaute ja vesienhoitokauden 2028–2033 suunnittelun tilannekatsaus) (Keski-Suomen ELY-keskus)

Mari Nykänen aloitti esittelemällä vesienhoidon 6-vuotissykliä. Todettiin, että vuoden 2024 aikana on edistetty toimenpiteiden toteutusta, aloitettu kauden 2028–2033 suunnittelutyö (paineet, luokittelu), keskeisten kysymysten kuuleminen valmistuu sekä toimenpiteiden toteumaa raportoidaan EU:lle.

Nykänen oli valmistellut esitelmäänsä osin muokatun tiivistelmän vesienhoitoalueiden verkkosivuilla [VHA2](#) ja [VHA3](#) olleista laajemmista palautekoosteista. Keskeisten kysymysten kuulemisaika oli 15.12.2023–17.6.2024. Palautteita saatiin Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella (VHA2) 73 kpl ja Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella (VHA3) 86 kpl. Tästä palautteesta noin puolet oli yhdistyksiltä tai yhteisöiltä, noin kolmannes virastoilta, kunnilta, valtion laitoksilta ja maa-kuntien liitoilta ja loput yrityksiltä ja yksityishenkilöiltä. Saadun palautteen yhteenveto kirjataan vesienhoitosuunnitelmaan. Tarkemmin keskeisten kysymysten palautteeseen voi tutustua vesienhoitoalueiden [VHA2](#) ja [VHA3](#) laajemmista palautekoosteista tai vaihtoehtoisesti Nykäsen yhteistyöryhmälle toimittamasta esitelmästä (YTR 12.11.2024_Vesienhoidon ajankohtaista_Mari Nykänen_kuvatton.pdf). Nykäsen esitelmästä löytyy myös nostot palautteesta koskien aikataulua, työohjelmaa ja SOVAa.

Nykäsen esityksessä tarkasteltiin myös vesienhoidon toimeenpanon edistymistä 2022–2023/2024. Toimenpiteiden edistyminen tulee raportoida EU:lle vuoden 2024 loppuun mennessä. YTR:lle esiteltiin

12.11.2024

KEHA/39529/2023

tarkemmin toimenpiteiden sektorikohtaisia toteumia Keski-Suomen alueelta. Yhdyskunta- ja teollisuus-sektorien toimenpiteet olivat toteutuneet hyvin. Maatalouden eri toimenpiteistä tavoitteet oli monen toimenpiteen osalta jopa ylitetty, kun taas joidenkin osalta toteuma oli vielä jäänyt alhaiseksi. Vesirakentaminen, säännöstely ja vesistökuunnostustoimenpiteiden toteuma oli vielä kaukana tavoitteista. Metsätalouden, haja-asutuksen, turvetuotannon ja vesiviljelyn osalta tavoitteisiin ei oltu vielä kaikilta osin päästy. Toimenpiteiden edistymien tulosten tulkinnassa on kuitenkin runsaasti tulkinnan varaa. Esimerkiksi turvetuotannon toimenpiteiden vajaa toteutuminen johtuu suoraan turvetuotannon vähentymisestä (Toimenpiteiden toteumat: vesiensuojelurakenteiden yläpuolisien valuma-alueiden pinta-aloja). Lisäksi toteuma tietoja arvioidessa on hyvä muistaa, että tulokset kuvaavat tilannetta suunnittelukauden puolivälissä. Pohjavesien toimenpiteiden osalta suunniteltuihin tavoitteisiin oli päästy suhteellisen hyvin.

Nykänen tiedotti myös vesienhoidon- ja merenhoidon lain muuttamisen etenemisestä. Nykänen totesi, että lain muutosesitys oli lausunnoilla loka-marraskuussa 2023. Hallituksen esitys on annettu 10.10.2024 ja lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025. Hallituksen esitys on luettavissa eduskunnan sivuilla ([Hallituksen esitys eduskunnalle](#)). Nykäsen esitelmään on koottu myös lyhyesti keskeiset EU:n tuomioistuimen päätökset vesienhoidon tavoitteista (C-461/13, C535/18 ja C-525/20) ja tuorein päätös ei-luokitelluista vesistä (C-301/22).

Esityksessä käytiin myös lävitse valtiontalouden tarkastusviraston arvioreportin ([VTV:n tarkastuskertomus 10/2024](#)) suosituksia (päävastuullisesti YM:lle ja/tai MMM:lle). Seuraavat kohdat nousivat esiin tarkastuskertomuksessa:

- Tulisi määritellä tavoitteet maatalouden ravinnekuormituksen vähentämiselle ja ravinteiden kierrätyksen edistämiseksi perusteluineen ja aikatauluineen.
- Vesien- ja merenhoidon ja CAP-suunnitelmien päivityksessä maatalouden ravinnekuormituksen vähentämiseen tähtäävät toimenpidekokonaisuudet tulisi priorisoida, kohdentaa kustannusvaikuttavasti ja pitkäjänteisesti. Tärkeimpiä toimenpiteitä ovat ne, jotka vähentävät turhaa lannoitusta, ehkäisevät tehokkaasti ravinteiden kulkeutumista pelloilta vesistöihin sekä edistävät lantaravinteiden siirtymistä ylijäämäalueilta tarvealueille taloudellisesti ja ympäristöllisesti kestävästi.
- Kasvien tarpeen mukaiseen lantaravinteiden käyttöön tähtäävien ohjauskeinojen tulisi olla johdonmukaisia.
- Tulee varmistaa toimenpiteiden kohdentamiseen, seurantaan ja valvontaan tarvittavan tiedon saatavuus ja luotettavuus.
- Toimien ja rahoitusohjelmien kustannusvaikuttavuutta tulisi seurata ja arvioida ja näiden tietojen koostamiseen ja viestintään tulisi toteuttaa menettelytavat esim. osana Pisara-järjestelmän kehittämistä.

Nykänen kertoi myös lyhyesti uudesta Pisara -tietojärjestelmästä vesienhoidon työkaluna (YM, ELYt ja SYKE). Pisara sisältää meri-, pohjavesi- ja pintavesitietoa. 4. suunnittelukauden painetarkastelu ja tilaluokittelu ym. suunnittelu tehdään jo nyt Pisarassa, jonka kehitystyö on käynnissä koko ajan. Uuden tietojärjestelmän toivotaan edistävän päätöksenteon läpinäkyvyyttä sekä auttaa tehostamaan ja kohdentamaan toimia vesien tilan parantamiseksi. Järjestelmä on toistaiseksi vain hallinnon ja rajallisen muun toimijajoukon käytössä, mutta kansalaisille ja muille viranomaisille tarkoitettu versio on tavoitteena (tavoite 2025–2026, riippuu myös resursseista).

Esitelmän lopussa oli vielä lyhyet tietoiskut ennallistamisasetuksesta, EU komission [rikkomusmenettelyn aloittamisesta](#) ja ACWA-Life-Hankehakemuksesta (ei rahoitusta ensimmäisellä yrityksellä). Esitelmän loppuun on kerätty myös runsaasti hyödyllisiä vesienhoitoon liittyviä linkkejä.

Seuraavaksi kokouksen asialistalla oli katsaus vesienhoidossa tällä hetkellä työn alla olevien tehtävien edistymisestä. Esitykset käsittelivät tyypittelyn tarkistusta ja uusia luokitteluohjeita (Toni Roiha), pinta-vesien painetarkastelua (Anne Lehtinen) sekä pohjavesien riskitarkastelua (Päivi Ikävalko).

12.11.2024

KEHA/39529/2023

Ensimmäisen Roiha kertoi Keski-Suomen osalta järvien (ja osin jokien) tyypittelyn tarkastuksesta. Roiha kertoi, että pääasiallisesti tyypittelyn tarkastus kohdistettiin järviuodostumiin (307 kappaletta), mutta myös jokiuodostumia katsottiin tarpeellisilta osin. Keski-Suomen alueella runsaslukuisimmat järviuodot ovat pienet humusjärvet (60 kappaletta) ja pienet- ja keskisuuret vähähumuksiset järvet (59 kappaletta). Esityksessä käytiin lävitse periaatteet (3 luonnollisen väriluvun mallia), joiden perusteella tarkistuksia pääasiallisesti tehtiin. Lopuksi todettiin, että yhteensä 14 järviuodotyyppiä ja 2 joki-tyyppiä muu- tettiin tarkistuksen perusteella.

Tämän lisäksi Roiha kävi lyhyesti lävitse 4. kauden ekologisen tilan luokitteluun tulevia muutoksia. Suu- rimpana muutoksena edellisiin kausiin verrattuna tulee olemaan one-out, all-out periaatteen käyttöön- otto ja laatutekijätason yhdenmukainen arviointi. Roiha totesi lyhyesti tämän tarkoittavan luokittelun kannalta sitä, että heikoimmassa tilaluokassa oleva biologinen laatutekijä tulee määrittämään lähtökohtaisesti vesiuodostuman ekologisen tilan luokan. Poikkeuksina kuitenkin, että hydro-morfologiset laatutekijät voivat laskea tilaluokkaa erinomaisesta hyvään ja fysikaalis-kemialliset laatutekijät voivat laskea tila- luokan hyvään tai tyydyttävään.

ELY-keskuksissa tällä hetkellä ajankohtaisesta vesiuodostumien paineiden arvioinnista (merkittävien tilaa heikentävien tekijöiden tunnistaminen pintavesissä) kertoi Anne Lehtinen. Tilaa heikentävän teki- jät, niiden merkittävyys ja vaikutukset arvioidaan vesiuodostumille, joiden ekologinen tai kemiallinen tila on hyvää huonompi tai tila on vaarassa heiketä. Paineuikutuksen merkittävyyttä (ravinteiden osalta) arvioidessa tarkastellaan kuormituksen suuruutta luonnonhuuhtoumaan verrattuna, jos sektorin kuormitus on merkittävä tai erittäin merkittävä, nimetään kuormituslähde yksin merkittäväksi paineeksi. Silmälläpidettävä-luokassa kuormituslähde voidaan nimetä merkittäväksi yhdessä muiden paineiden kanssa. Ravinteiden osalta paineiden tarkastelua tehdään Vemala -tietoihin perustuen Pisara -järjes- telmässä, josta Lehtinen piti lyhyen esittelyn. Ravinteiden lisäksi painearviointi tehdään orgaaniselle hiilelle. Arvioinnissa hyödynnetään vedenlaadun aikasarja-aineistoja (esim. väriluku ja COD), Vemalan orgaanisen hiilen kuormitusarvioita. Lisäksi tarkastellaan vesiuodostuman maantieteellistä sijaintia ja valuma-alueen ominaisuuksia, esimerkiksi turvemaiden osuutta valuma-alueesta sekä turvemaiden oji- tusprosenttia. Lehtinen esitteli lyhyesti myös HyMo (hydrologis-morfologiset) paineet arvioidaan ja lo- puksi käytiin lävitse mitkä paineet sisältyvät muu paine -painetyyppiin. Lopuksi todettiin, että paineiden arviointi Keski-Suomessa on suhteellisen hyvällä mallilla. Ravinne- ja orgaanisen hiilen paineita on tar- kasteltu 129:ssä järvestä ja 99:ssä joessa. Lisäksi HyMo-paineiden arviointi on jo aloitettu. Painetar- kastelutyötä jatketaan muun luokittelun ohella.

Viimeisenä Keski-Suomen ELY:ltä Päivi Ikävalko esitteli missä mennään pohjavesien riskitarkastelun osalta. Riskitarkastelussa arvioidaan pohjavesiuodostumien kemiallinen ja määrällinen tila. Pohjave- siuodostuman kemiallisen tilan arvioinnissa tunnistetaan ja määritetään, millaista riskiä aiheutuu esi- merkiksi teollisuudesta, maa- ja metsätaloudesta, liikenteestä tai maa-aineksenotosta. Keski-Suomen alueella läpikäytyissä kohteissa on noussut esille tiealueiden liukkaudentorjunnan aiheuttama kloridi- pitoisuuksien nousu. Pohjavesiuodostuman määrällisen tilan arvioinnissa tarkastetaan, onko pohja- veden pinta alentumassa esimerkiksi liiallisesta vedenotosta tai ojituksista johtuen. Kemiallisen ja mää- rällisen tilan perusteella arvioidaan pohjavesiuodostuman kokonaisriski. Tuleva pohjavesien tutki- mustarve on entistä suurempi, sillä jokaiselta alueelta ei ole tutkimustuloksia.

Keski-Suomen ELY-keskuksen esityksien jälkeen oli vuorossa katsaukset eri toimialojen (pistekuormit- tajat: turvetuotanto, kalankasvatus ja teollisuus) näkymiin lähitulevaisuudessa.

3 Turvetuotantoalan puheenvuoro (Teija Hartikka, Neova Group)

Ensimmäisenä turvetuotantoalan näkymistä kertoi Neova Groupin laatu- ja ympäristö Teija Hartikka. Alkuun Hartikka esitteli tärkeimpiä Neova Groupin liiketaloudellisia tunnuslukuja ja kertoi yhtiön lähitulevaisuu- den visioista. Tärkeimpänä visiona olisi siirtyä korkean lisäarvon tuotteisiin Pohjoismaisista raaka-

12.11.2024

KEHA/39529/2023

aineista ja maaomaisuudesta. Korkean lisäarvon tuotteet sisältävät esim. aktiivihiiliratkaisuja ilman ja veden puhdistamiseen, eläinrehu, biostimulantit sekä maavarojen kehittäminen mm. tuuli- ja aurinkovoimatarpeisiin. Lyhyesti siis suuremman arvon tuottaminen pienemmillä resursseilla. Tavoitteena tulevaisuuden visioissa on huomioida myös yritystoimintaan vaikuttavat suurimmat megatrendit (väestönkasvu, geopolitiittinen tilanne, ekosysteemin köyhtyminen ja eläinten hyvinvointi). Visiossa Neova Groupin toiminnassa polttoturpeen rooli vuoteen 2030 mennessä pienentynyt marginaaliseksi osaksi toimintaa (mahdollinen huoltovarmuussasia). Itse tarvittavan turvetuotantoaluiden määrän (hehtaari-määrä tuotannossa) on arvioitu visiossa olevan kuitenkin noususuuntainen.

Hartikka kertoi myös Neova Groupin näkemyksen tämänhetkisestä tilanteesta vesienhoidon näkökulmasta käyttäen esimerkkinä Saarijärven reittiä (valuma-alue 14.6). Hartikka totesi turvetuotantoalueiden vähentyneen valuma-alueella vuoden 2019 jälkeen erittäin runsaasti. Vuonna 2019 Saarijärven reitille sijoittui yhteensä 23 turvetuotantoaluetta (2556 ha). Vuonna 2025 jäljellä näistä oli 6 tuotantoaluetta (955 ha). Viimeiseksi Hartikka esitteli Neova Groupin perustamien kosteikkojen määrää (yli 3300 ha) koko Suomen mittakaavassa. Hartikka totesi, että merkittävä osa (1600 ha) kosteikoista on perustettu viimeisen neljän vuoden aikana (2020–2024). Kosteikkojen koko on vaihdellut merkittävästi (1-yli 100 ha), mutta suurin Neova Groupin perustama kosteikko on rakennettu Keski-Suomeen Leivonmäen Haapasuolle (111 ha).

Hartikalta kysyttiin kuinka tuotannon kasvaminen ja uusi ennallistamisasetus on otettu toiminnassa huomioon. Hartikka totesi, että biodiversiteettialueita on toteutettu eri sidosryhmien (viranomaiset, paikalliset toimijat) kanssa yhteensä 2000 ha. Entisten turvetuotantoalueiden ennallistamisen yleisimmät muodot ovat vesittäminen ja metsittäminen. Lisäksi kysyttiin, onko Saarijärven valuma-alueen trendi turvetuotannon osalta samankaltainen muussa Keski-Suomessa. Hartikka totesi, että koko Keski-Suomen osalta muutos on ollut samansuuntainen. Turvetuotantoalueiden lopettamisessa ollaan kohdassa, jossa massiivisia alueiden lopettamisia ei enää ole näköpiirissä vaikkakin yksittäisiä vanhoja turvetuotantoalueita saattaakin poistua käytöstä.

4 Kalankasvatustoimialan näkymiä Keski-Suomesta vesienhoidon näkökulmasta (Yrjö Lankinen, Suomen Kalankasvattajaliitto ry)

Kalankasvatustoimialan tulevaisuuden näkymistä kertoi Suomen kalankasvatusliiton varapuheenjohtaja sekä Hanka-Taimen Oy:n ja sen tytäryhtiöiden toimitusjohtaja Yrjö Lankinen. Lankinen esitteli lyhyesti Hanka-Taimen Oy/konsernin tunnuslukuja (15 toimipaikkaa, 80 htv) ja kertoi yrityksen päätoimialojen olevan poikastuotanto, kalavesienhoito (istutukset), elintarvikekalan tuotanto sekä erilaiset kehityshankkeet.

Tämän jälkeen Lankinen kertoi Keski-Suomen kalankasvatustoimialan historiasta (60-luvulta lähtien). Kalankasvatusta Keski-Suomessa on erityisesti sen keskeisen sijainnin, vedenlaadun ja määrän sekä myönnettyjen ympäristölupien vuoksi. Kasvatustoimintaa on emokala- (yksityinen ja valtio) ja poikastuotannossa. Lisäksi elintarvikekalaksi tuotetaan perattua kirjolohta sekä siikaa. Yhteensä Keski-Suomessa on n. 10 merkittävää tuotantolaitosta (tuotanto: 400–500 tn/v). Poikaskalantuotanto on Keski-Suomessa merkittävässä roolissa ja sen tuotanto on reilu 100 tn/v. Keski-Suomen alueella on tehty myös erilaista tuotantoalan kehittämistä esimerkiksi kuhan elintarvikeviljelyn osalta. Hankkeen aikana kuitenkin selvisi, että markkinat kuhan viljelylle eivät olleet vielä kehittyneet tarpeeksi suuriksi.

Lankinen kertoi kalankasvatuksen olevan ympäristö- ja vesitalouslupien alaista toimintaa. Ympäristöluvissa useimmiten rajoitetaan laitoksen vesistökuormituksen määrää (P maks kg/v), mutta osassa lupia on myös rajoitettu käytettävän rehun määrää. Johdettavan vedenmäärä on määritelty usein vesitalousluvassa. Ympäristöluvissa kalankasvatuslaitoksille on myös määritelty vesistötarkkailua. Lankinen esitteli myös yleisimpiä kalankasvatuslaitoksen teknisiä ratkaisuja. Ravinteiden kierrätyksen osalta

12.11.2024

KEHA/39529/2023

todettiin, että esim. rehun sisältämästä ylijäämä fosforista saadaan 50–70 % talteen. Altaisiin kertynyttä lietettä käytetään esimerkiksi biokaasulaitoksilla.

Lankinen esitteli myös kalankasvatuksen ominaiskuormituksen kehittymistä viimeisen 40 vuoden ajalta. Todettiin, että ominaiskuormitus on tällä ajanjaksolla (P- päästö/tuotettu kala-kg) on vähentynyt n. kolmannekseen. Ominaiskuormitusta on saatu alennettua erilaisilla teknisillä ratkaisuilla, jalostetulla kalamateriaalilla sekä kehittyneimmillä rehuilla. Lankisen mukaan näköpiirissä ei ole heti uusia taloudellisesti kestäviä/ongelmattomia keinoja kuormituksen alentamiseen.

Esitelmän lopuksi käytiin lävitse kalankasvatustoimialan tulevaisuuden näkymiä. Kotimaisen kalankasvatuksen osalta tavoitteet (kotimaisen kalan kehittämisohjelma ja vesiviljelystrategia) ovat tuotannon selvässä kasvattamisessa (18 milj. kg → 30 milj. kg). Lisäksi kalankauppatase on tällä hetkellä selkeästi miinusmerkkinen (- 400 milj. €: esim. norjalainen lohi, tonnikala). Kasvutavoitteeseen ei voida päästä pelkästään esim. avomerikalastusta lisäämällä, jonka vuoksi sisävesien kalankasvatuksella on paineita laajentaa toimintaa (ympäristölupien tarve). Nykyinen geopolitiittinen tilanne lisää painetta myös huoltovarmuusajattelun kautta. Paljon potentiaalia omaava kiertovesilaitoskasvatus hakee vielä suuremmassa mittakaavassa rooliaan ja sisältää tällä hetkellä vielä runsaasti ongelmia. Lankinen toi myös esille sen, että nousuesteet voivat suojata esimerkiksi emo- ja poikaslaitoksia kalasairauksien leviämiseltä (esim. Hankasalmen Kuuhankavesi).

5 Teollisuuden näkymiä Keski-Suomesta vesienhoidon näkökulmasta (Anna Riikka Nickull, Metsä Group)

Teollisuuden (pääosin Äänekosken tehtaiden näkökulmasta) tulevaisuuden näkymistä kertoi Metsä Groupia edustava Anna Riikka Nickull. Esityksensä aluksi Nickull esitteli Metsä Groupin organisaatiota sekä konsernin liiketaloudellisia tunnuslukuja. Todettiin Metsä Groupin toiminnan sisältävän mm. puunhankinta- ja metsäpalveluita, puutetuotteita, sellu- ja sahatavaraa, kartonkia sekä pehmo- ja tiivispapereiden valmistusta. Konsernin sisällä pyritään kannattavaan kasvuun. Vuoden 2015 jälkeen toteutuneiden, käynnissä olevien sekä suunnitteilla olevien investointien arvo on lähes 8 mrd euroa. Esittelyn lisäksi Nickull nosti esille Metsä Groupin uudet biotuotteet (havu- ja koivusellu, biokemikaalit, bioenergia, muut biotuotteet sekä kehitystuotteet). Kehityspuolella tärkeänä nähdään uudet innovaatiot, joiden tavoitteena on kehittää puupohjaisilla tuotteilla vaihtoehtoksi fossiilisille materiaaleille. Ensimmäisen osuuden lopuksi Nickull esitteli vuoden 2024 ilmakuvasta Äänekosken tehdasalueella sijaitsevia toimijoita.

Toisessa osuudessa käytiin lävitse Äänekosken tehtaan tilannetta vesienhoidon näkökulmasta. Nickull esitteli 3. suunnittelukauden vesistön tilakarttaa, jossa tehtaan alapuoliset vesistöt on luokiteltu välttävään tilaan (biologista tilaa heikentäneet pohjaeläinten kunto). Nickull totesi, että vuoden 2023 biologisissa mittauksissa tulokset pohjaeläinten osalta olivat parantuneet (mahd. hyvä/erinomainen). Normaalien lupamääräysten mukaisten vedenlaatuparametrien lisäksi Äänekoskella tarkkaillaan puhdistetuista jätevesistä E-PRTR -tarkkailun (European Pollutant Release and Transfer Register, Direktiivilaitokset raportoivat) mukaisia parametrejä. Tarkkailtavat parametrit perustuvat listaan teollisuudessa käytettävistä kemikaaleista. Listan perusteella on tehty kartoitus mahdollisista vesistöille haitallisista ja vaarallisista aineista, joita tulisi tarkkailla. Listan ulkopuolelta tarkkaillaan rikkiä (S) sekä natriumia (Na). Äänekosken tehtailla on myös lähiaikoina tehty runsaasti vesiensuojelua edistäviä toimenpiteitä sekä asetettu kestävä kehityksen mukaisia tavoitteita. ELY-keskuksen tällä hetkellä meneillään olevaan 4. suunnittelukauden vesien tilan luokitteluun Nickull totesi, että luokittelun luotettavuus on erittäin tärkeää. Luotettavuuteen tärkeänä yksityiskohtana toimii luokittelussa käytettyjen havaintopaikkojen edustavuus.

12.11.2024

KEHA/39529/2023

6 Loppukeskustelu

Ensimmäisenä keskusteluissa nousi esille jo tehtyjen kunnostustoimien koostaminen erilliseen järjestelmään. Tiedon hajanaisuus aiheuttaa ongelmia valuma-alue suunnittelussa, jos ei tiedetä jo tehtyjä toimenpiteitä. Lisäksi tämä vähentää jo tehdyn työn merkitystä ja vaikeuttaa toimenpiteiden vaikutusten arviointia. Ryhmässä oltiin yhtä mieltä, että tämä on erittäin tärkeä asia, joka vaatisi toimenpiteitä. Ongelman aiheuttaa eri organisaatioiden lukuisat eri järjestelmät, joiden yhdistämisessä tulisi varmasti olemaan haasteita. Lisäksi mainittiin jo olemassa oleva vesistö kunnostajan karttapaiikka, jonne on esim. kootusti viety ELY-keskuksen 3–4 vuoden aikana rahoittamat hankkeet. Lisäksi ryhmässä oli tietoa, että vesistö kunnostajan karttapalvelua ollaan kehittämässä eteenpäin. Ryhmässä todettiin, että olisi varsinaisten kunnostuksien lisäksi hyvä viedä myös erilaiset suunnitelmat, esiselvitykset ja selvitykset järjestelmään.

Ryhmässä jaettiin myös tieto SYKE:n esityksestä sulfaatin lisäämisestä vaarallisten ja haitallisten aineiden asetukseen. Tätä kautta sille asetettaisiin tieteellisesti johdetut ympäristölaatu normit.

Ryhmässä esitettiin myös kysymys/huoli siitä kuinka turvetuotannon vähentymisestä johtuva velvoite tarkkailupisteiden vähentyminen on huomioitu vesienhoidon seurannassa. ELY-keskuksen asiantuntija kertoi, että turvetuotannon velvoitetarkkailupisteet ovat tiedossa. Velvoitetarkkailua vastaavaa seuranta ei kuitenkaan ole vesienhoidon seurannan budjetilla mahdollisuus järjestää. Vesienhoidon kannalta edustavia kohteita on siirretty vesienhoidon seurantaan erilaisilla näytteenottorotaatioilla (R3, R6 tai R12).

7 Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous (Mika Oraluoma & Mari Nykänen, Keski-Suomen ELY-keskus)

Seuraava yhteistyöryhmä kokous on suunniteltu järjestettäväksi keväällä 2025. Kokouksen päivämäärästä laitetaan tietoa lähempänä ajankohtaa. Samalla päätetään, järjestetäänkö kokouksen yhteydessä mahdollinen tutustumiskäynti Tourujoen kunnostuskohteeseen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:52.

Sihteeri Toni Roiha

Jakelu Yhteistyöryhmän jäsenet, varajäsenet ja muut kokoukseen osallistuneet.

12.11.2024

KEHA/39529/2023

Liite 1. Osallistujalista (yhteistyöryhmän jäsenet/varajäsenet sekä muut osallistujat, Teams tai paikallaolo)

Taho/toimiala (jäsen)	Läsnä	Taho/toimiala (varajäsen)	Läsnä
Marika Masalin-Weijo (Joutsa, Luhanka) Joutsan seutukunta	x (Etänä)	Risto Salonen (Luhanka) Joutsan seutukunta	
Katja Oksala (Jyväskylä) Jyväskylän seutukunta	x	Nenna Ahonen (Laukaa ja Hankasalmi) Jyväskylän seutukunta	
Piia Koski (Jämsä) Jämsän seutukunta	x (Etänä)	Pirita Arkko (Jämsä) Jämsän seutukunta	
Taina Lahtinen-Joensalmi (Keuruu) Keuruun seutukunta	x (Etänä)	Niina Koivula (Multia, Petäjävesi) Keuruun seutukunta	
Olli Oivanen (Pihtipudas) Saarijärven-Viitasaaren seutukunta		Katja Lappalainen (pohjoinen Keski-Suomi) Saarijärven-Viitasaaren seutukunta	
Anna Kervola (Äänekoski) Äänekosken seutukunta		Milla Saarinen (Konnevesi) Äänekosken seutukunta	x
Enni Huotari Keski-Suomen liitto	x	Suvi Bayr Keski-Suomen liitto	
Timo Meronen Keski-Suomen Kalatalouskeskus ry		Joonas Pysäys Keski-Suomen Kalatalouskeskus ry	x
Jaakko Koppinen (Keuruun kalatalousalue) Kalatalousalueet	x	Reijo Lähteenmäki (Keuruun kalatalousalue) Kalatalousalueet	
Olli Kauppinen (Saarijärven reitin kalatalous- alue) Kalatalousalueet	x (Etänä)	Saku Salonen (Saarijärven reitin kalatalous- alue) Kalatalousalueet	x (Etänä)
Juhani Paavola Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry	x (Etänä)	Markku Julkunen Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry	
Tuomo Laitinen Keski-Suomen vesi ja ympäristö ry	x	Jukka Syrjänen Keski-Suomen vesi ja ympäristö ry	
Juha Ojajarju Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö			
Vesa Laitinen ProAgria Keski-Suomi ry	x (Etänä)	Marjaana Hassani ProAgria Keski-Suomi ry	
Jarkko Nurminen MTK Keski-Suomi		Anniina Lahtinen MTK Keski-Suomi	
Pauli Rintala MTK Metsälinja		Henri Mommo Mhy Päijänne	x (Etänä)
Riitta Raatikainen Suomen metsäkeskus		Matti Virkkunen Suomen metsäkeskus	
Reijo Hokkanen Metsähallitus	x (Etänä)	Panu Kuokkanen Metsähallitus	
Anna Riikka Nickull (Metsä Group) Metsäteollisuus	x (Etänä)		
Leena Siltaloppi (Neova Oy) Turvetuotanto	x (Etänä)	Teija Hartikka (Neova Oy) Turvetuotanto	x (Etänä)
Yrjö Lankinen Suomen Kalankasvattajaliitto ry	x (Etänä)	Tero Puttonen Suomen Kalankasvattajaliitto ry	
Hannu Ruotsalainen (Koskienergia Oy) Energiateollisuus ry	x (Etänä)	Teemu Sarnola (Vattenfall Oy) Energiateollisuus ry	

12.11.2024

KEHA/39529/2023

Taho/toimiala (jäsen)	Läsnä	Taho/toimiala (varajäsen)	Läsnä
Petri Tuominen (Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy) Vesilaitosyhdistys ry (puhdistamot)	x	Sonja Pyykkönen (Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy) Vesilaitosyhdistys ry (puhdistamot)	
Jukka Tyrväinen (Alva-yhtiöt Oy) Vesilaitosyhdistys ry (vesilaitokset)	x (Etänä)		
Juha Ovaskainen Geologian tutkimuskeskus		Tiina Kaipainen Geologian tutkimuskeskus	x (Etänä)
Tapio Keskinen Luonnonvarakeskus		Katja Kulo Luonnonvarakeskus	x (Etänä)
Saija Koljonen Suomen ympäristökeskus		Niina Kotamäki Suomen ympäristökeskus	
Tiina Siimekselä Jyväskylän ammattikorkeakoulu		Samuli Lahtela Jyväskylän ammattikorkeakoulu	x (Etänä)
Katja Pulkkinen Jyväskylän yliopisto	x	Heikki Hämäläinen Jyväskylän yliopisto	
Marjut Remes Puolustusvoimat		Anna Kralik Puolustusvoimat	
Kari Leskinen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto	x (Etänä)		
Markus Huolila Pohjois-Savon ELY-keskus (Järvi-Suomen kalatalouspalvelut)	x (Etänä)	Veli-Matti Paananen Pohjois-Savon ELY-keskus (Järvi-Suomen kalatalouspalvelut)	
Piia Pesonen Etelä-Savon ELY-keskus (Vesihuoltopalvelut)		Kai Voutilainen Etelä-Savon ELY-keskus (Vesihuoltopalvelut)	
Marja Vesteri Keski-Suomen ELY-keskus (elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue)	x (Etänä)	Arto Valkonen Keski-Suomen ELY-keskus (elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue)	
Toni Myyryläinen Keski-Suomen ELY-keskus (liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue)			
Päivi Ikävalko Keski-Suomen ELY-keskus (Pohjavedet)	x (Etänä)	Pekka Pulkkinen Keski-Suomen ELY-keskus (Pohjavedet)	
Jouni Kivinen Keski-Suomen ELY-keskus (Vesiyksikkö)	x	Lauri Kaisto Keski-Suomen ELY-keskus (Vesiyksikkö)	x
Toni Roiha (yhteistyöryhmän sihteeri) Keski-Suomen ELY-keskus (ympäristövastuualue)	x		
Mari Nykänen (vesienhoidon koordinaattori) Keski-Suomen ELY-keskus (ympäristövastuualue)	x		

Jäsenten/varajäsenten lisäksi läsnä:

Mika Oraluoma/Keski-Suomen ELY-keskus (Läsnä)

Anne Lehtinen/ Keski-Suomen ELY-keskus (Läsnä)

Hanna Aarnos/Keski-Suomen ELY-keskus (Läsnä)

12.11.2024

KEHA/39529/2023

Katja Leskisenoja/Keski-Suomen ELY-keskus (Läsnä)
Salo Sirpa/Keski-Suomen ELY-keskus (Etänä)